

BURGERINSPRAAK IN EEN DIGITAAL TIJDPERK

RUDY VAN BELKOM

www.stt.nl

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

DEELNEMERS
SPECIAL

Ethiek en digitalisering

'De ethische kracht van de praktijk'

Rudy van Belkom:

"Ook de burger verdient een stem in het ethische debat over onze digitale toekomst!"

ECP

Platform voor de
InformatieSamenleving

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

**Rudy van Belkom nieuwe
directeur Stichting
Toekomstbeeld der Techniek:
'Langetermijndenken is
belangrijker dan ooit'.**

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

STT kijkt al meer dan 50 jaar vooruit

Stichting Toekomstbeeld der Techniek (STT) werd opgericht in 1968 door het Koninklijk Instituut van Ingenieurs (KIVI) en wordt als onafhankelijke stichting gefinancierd uit bijdragen van deelnemers uit het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en de overheid.

Werkwijze

STT maakt lange termijn toekomstverkenningen waarin wordt onderzocht hoe technologische ontwikkelingen en maatschappelijke behoeften interacteren. STT doet geen voorspellingen maar beschrijft alternatieve toekomstbeelden. De eindresultaten van de verkenningen zijn zeer divers: rapporten, artikelen, films, games en concepten.

96 Toekomst van de democratie

Democratie is maatschappelijke besluitvorming. Hoe maken we als samenleving in de toekomst besluiten? Wie mag waarover meebeslissen? En welke rol speelt technologie hierin?

Documentaires als 'The Great Hack' en 'The Social Dilemma' laten ons zien dat de technologie die ons verbindt ons ook controleert, manipuleert en polariseert. We moeten echter niet vergeten dat technologie door mensen wordt ontworpen. Hoe kunnen we nieuwe technologieën zo inzetten dat ze de democratie in de toekomst beschermen en versterken?

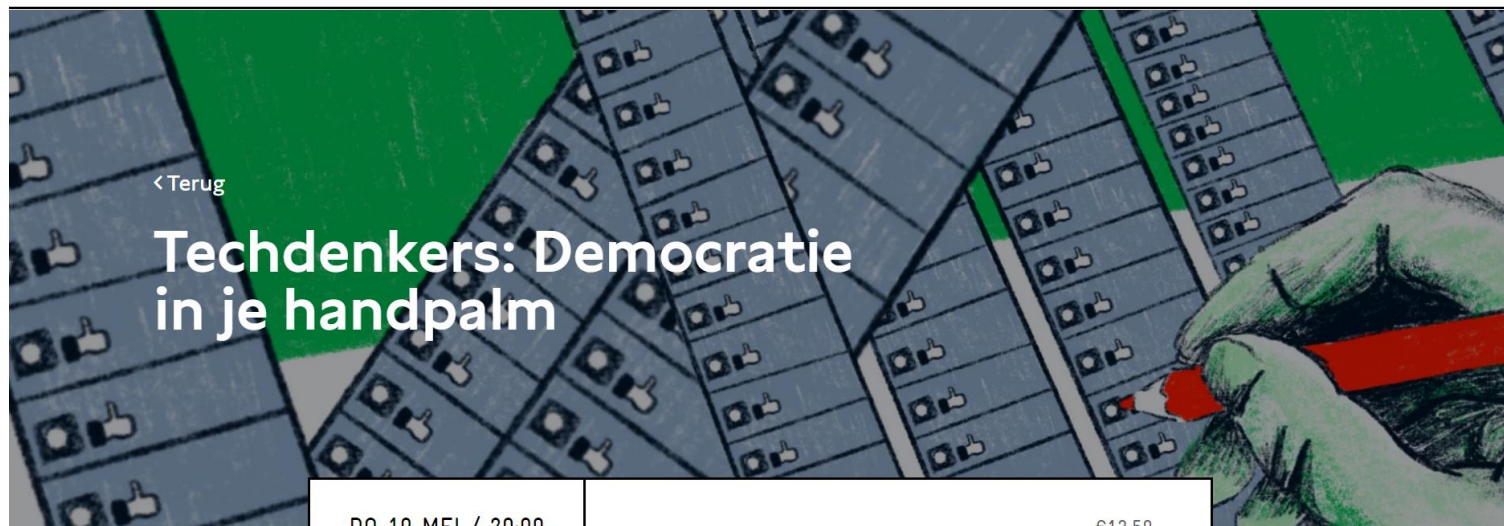
10!

Het internet: een vloek of een zegen?

Rudy van Belkom
Maatschappijleer
1999

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

<Terug

Techdenkers: Democratie in je handpalm

DO 19 MEI / 20:00

€13,50

Is de digitale tijd voor de democratie een zegen of een vloek? Hoe kan digitale democratie juist bijdragen aan de toegankelijkheid en concreet zeggenschap over je eigen leefgebied?

Dit bespreken we onder meer met **Rudy van Belkom** en **Kathalijne Buitenweg** die betogen dat er hoop is voor de democratie. Hervorming

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

Group by Women for America First

Rijksoverheid

[Home](#) > [Actueel](#) > [Nieuws](#) >

Minister Ollongren neemt maatregelen tegen desinformatie richting Tweede Kamer verkiezingen

Nieuwsbericht | 16-11-2020 | 17:55

Minister Ollongren (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) komt met een Nederlandse gedragscode, die onder andere moet zorgen dat het transparanter wordt wie achter een politieke advertentie zit. Deze gedragscode maakt onderdeel uit van een pakket aan maatregelen die de minister neemt om desinformatie in aanloop naar verkiezingen aan te pakken en Nederlanders beter te informeren.

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

DATA, DEMOCRATIE EN RECHT

	50 PLUS	SGP	DENK		BIJ1	JA ²¹	Volt	
Onder welk ministerie valt databeleid?		Eén bestaand ministerie om digitalisering te coördineren. (p140)			Ministerie van Gelijkwaardigheid om toe te zien op etnisch profileren. (p103)		Ministerie van Digitale Zaken voor dienstverlening, waarborgen privacy, betere digitale veiligheid. (p48)	Ministerie voor Digitale Zaken, waaronder de CISO en het BIT vallen.
Wat worden de rollen en middelen voor toezichthouders?				Strengere sancties van de Meldplicht Datalekken onder de WBP. (p100)				Autoriteit Digitale Markten voor toezicht op de maatschappelijke gevolgen van algoritmen.
Hoe beschermen we mensenrechten op digitaal gebied?					Mensenrechtentoets voor export van surveillancesoftware. (p117)			Vrijheid van het internet in binnen- en buitenland verdedigen.
Wat is het databeleid rondom verkiezingen?		Duidelijke regels over digitale campagnes van politieke partijen. (p89)						
Wat willen de partijen nog meer?		Proactief opstellen en waken over de digitale veiligheid en de digitale soevereiniteit. (p140)			Internet definiëren als een nutsvoorziening, toegang tot het internet als een basisrecht. (p116, 117)		Zorgen dat digitale ontwikkelingen de kwaliteit van de samenleving ten goede komen. (p46)	

Kees Verhoeven ✓

@KeesVee

Veel mensen gebruiken stemwijzers bij het maken van hun keuze.

Ok. Dertig stellingen en niet één over digitalisering. Alsof de tijd heeft stilgestaan. Alsof hier geen grote politieke keuzes (big data, algoritmes, 5G, desinformatie) gemaakt moeten worden.

stemwijzer.nl

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

Technologie Kieswijzer

Er wordt veel geschreven over fake news, online privacy en de macht van bedrijven als Facebook en Google. Maar hoe gaan politieke partijen hier eigenlijk mee om? Vul de Technologie Kieswijzer in en kom erachter.

Start →

Nepnieuwsⁱ

8 / 17

Bij desinformatie wordt opzettelijk misleidende informatie verspreid om mensen te manipuleren. De negatieve impact van desinformatie kan het best bestreden worden door

Europese wetgeving aan te scherpen, zodat afzenders van misleidende boodschappen kunnen worden aangepakt.

platformbedrijven (zoals Facebook) verantwoordelijk te maken voor de verspreiding (bijv. door het verwijderen van valse informatie).

de kennis en vaardigheden van burgers te vergroten, zodat ze desinformatie eerder herkennen (investeren in mediawijsheid).

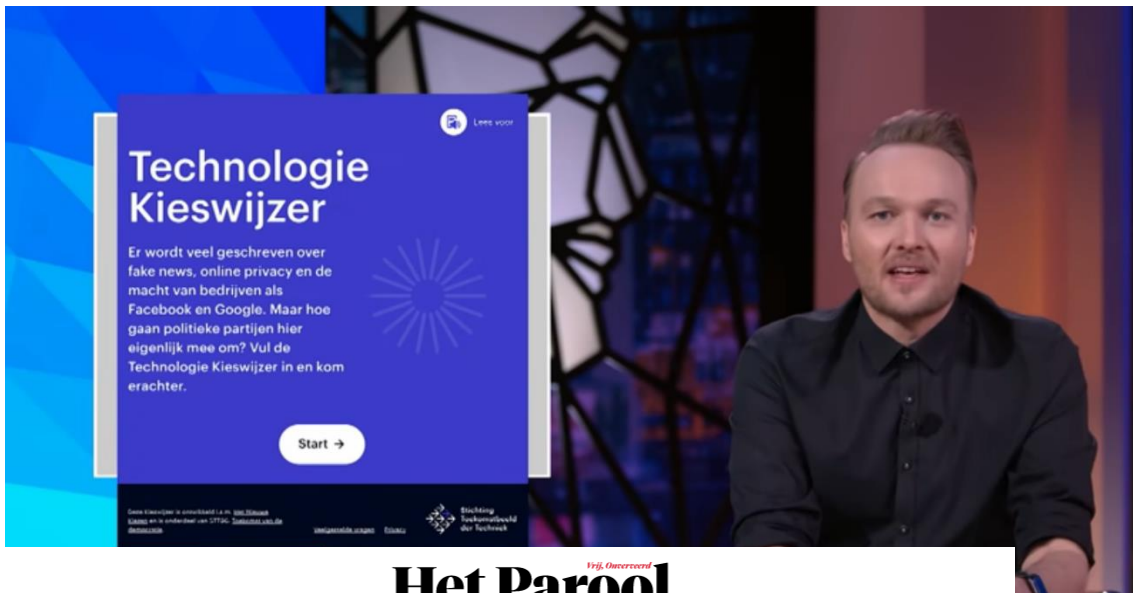

traditionele media te voorzien van de nodige middelen voor de duiding van informatie en factchecking.

niet in te grijpen. Iedereen is zelf verantwoordelijk voor het bepalen van de waarde van informatie.

Het Parool

lam | Nederland | Wereld | Kunst & Media | Sport

Opinie

Opinie: ‘Technologie hoort ook thuis op de formatietafel’

Tijdens de verkiezingscampagnes ging het over het klimaat, integratie en het coronavirus. Niet over technologie en digitalisering, tot onvrede van Kees Verhoeven en Rudy van Belkom.

Rudy van Belkom en Kees Verhoeven 6 april 2021, 08:00

Digitale Overheid

Voor professionals die werken aan digitalisering van de overheid

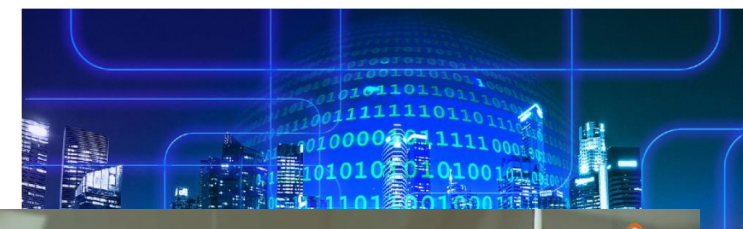
Home Onderwerpen Nieuws en achtergrond Evenementen

Zoek

Home > Nieuws > ‘Overheid moet meer grip krijgen op de digitale transitie’

Democratie | 28 mei 2021

‘Overheid moet meer grip krijgen op de digitale transitie’

Democratieⁱ

9 / 17

Er zijn andere vormen van democratie mogelijk.
Technologie kan hierin een rol spelen. De toekomst van de democratie is het best af wanneer technologie wordt ingezet zodat

burgers zichzelf kunnen vertegenwoordigen en zo direct invloed hebben op overheidszaken.

burgers kunnen beslissen of ze zelf willen meestemmen of dat overlaten aan een volksvertegenwoordiger.

een diverse groep burgers, samengesteld d.m.v. van loting, gezamenlijk tot een politiek besluit kan komen.

de input van experts en wetenschappers wordt meegewogen in politieke besluiten.

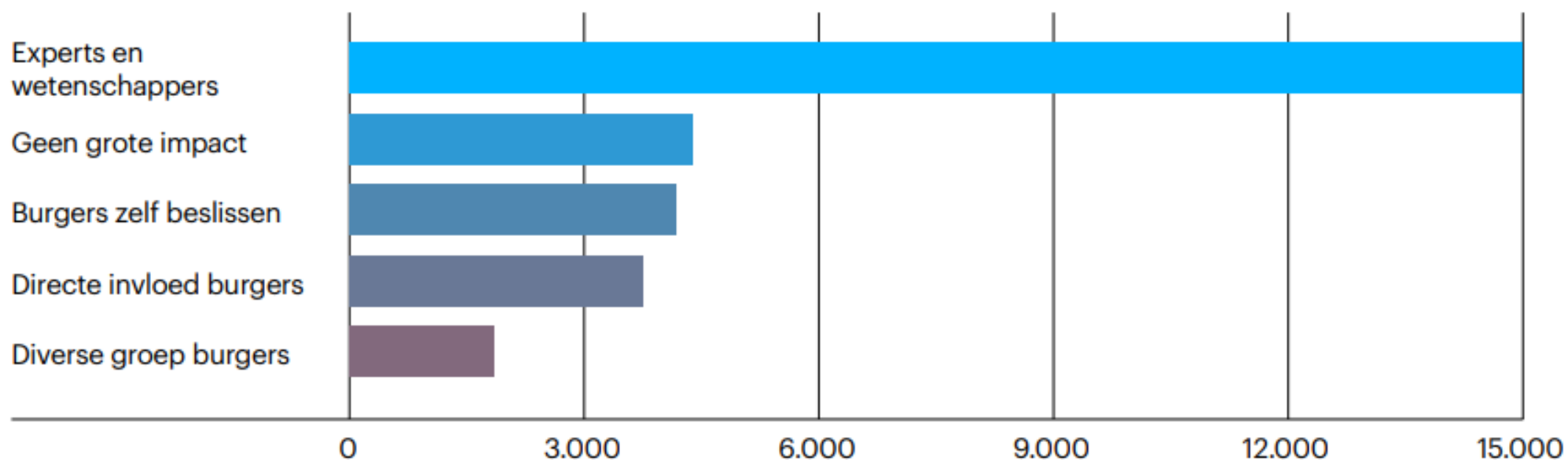
het geen grote impact heeft op de manier waarop onze democratie is ingericht.

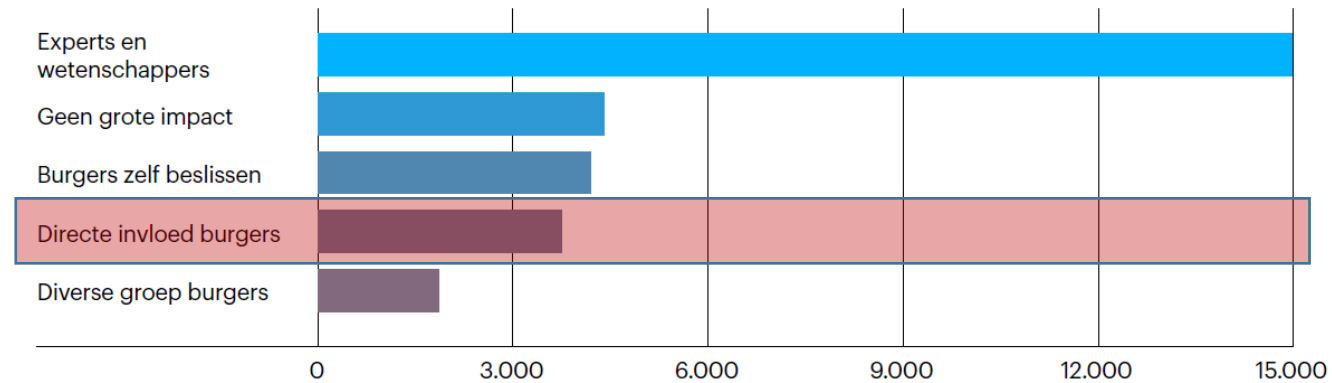
Democratie

Er zijn andere vormen van democratie mogelijk. Technologie kan hierin een rol spelen.

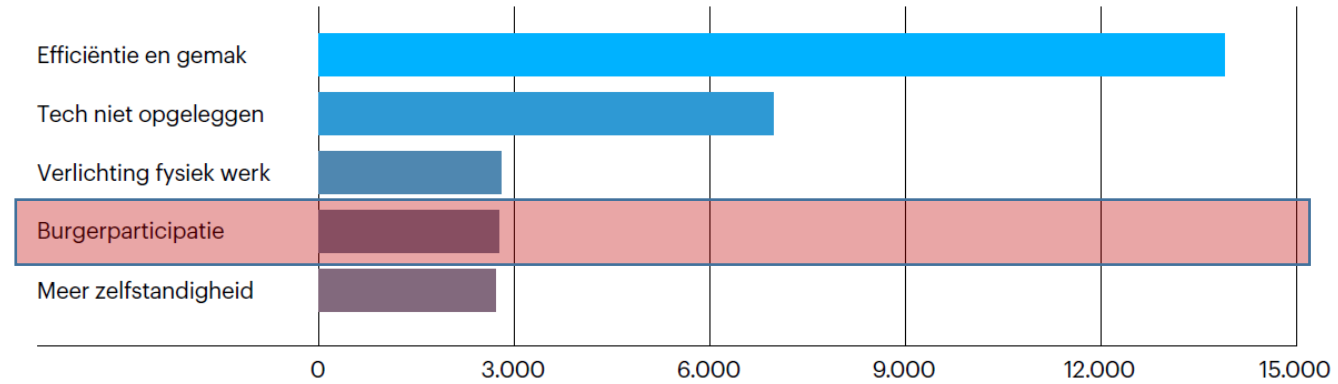
De toekomst van de democratie is het best af wanneer technologie wordt ingezet zodat

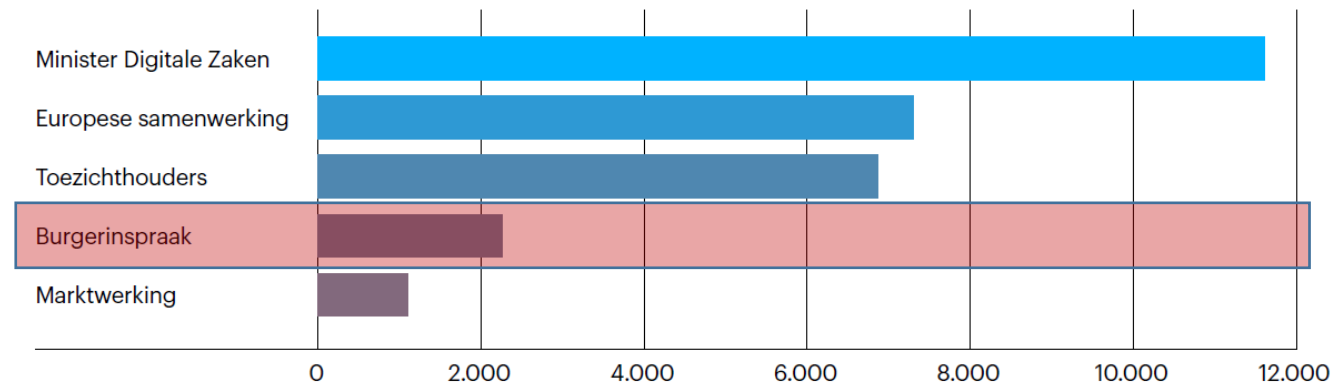
Democratie

Burger

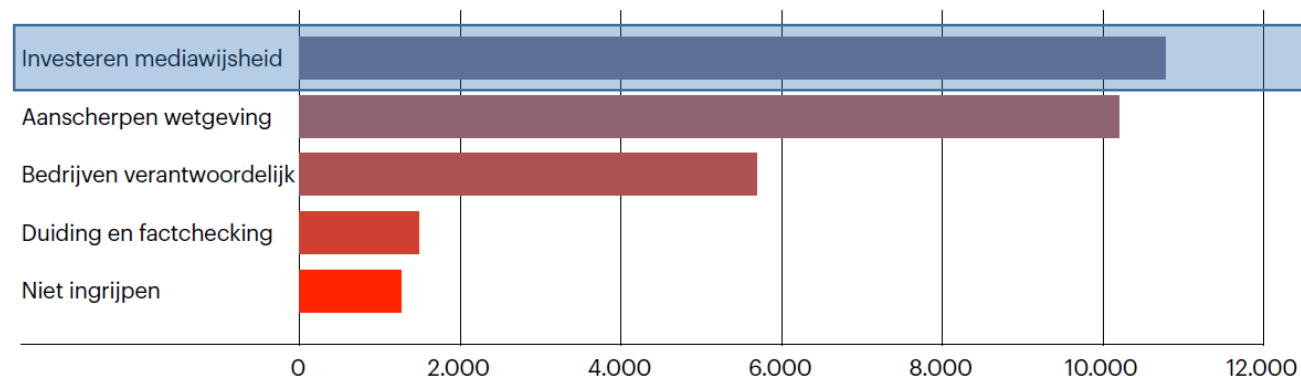

Digitalisering

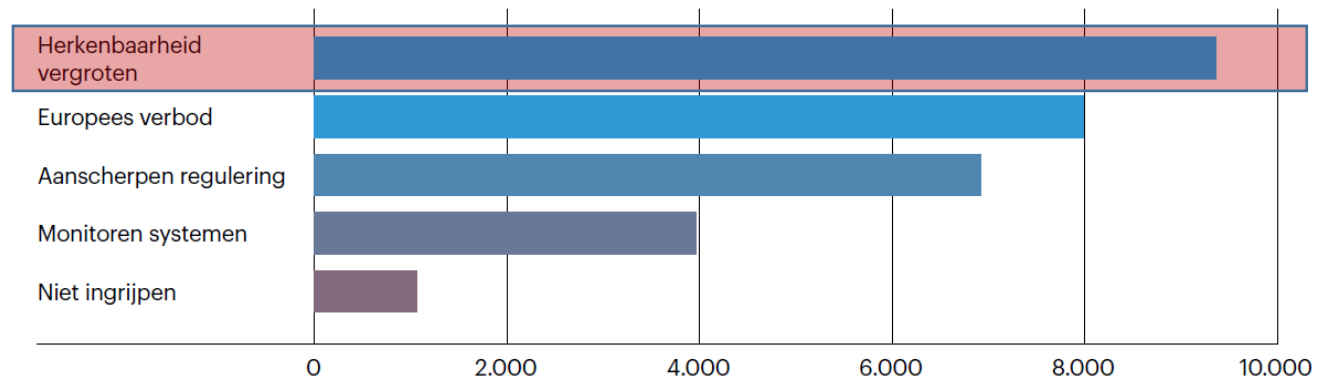

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

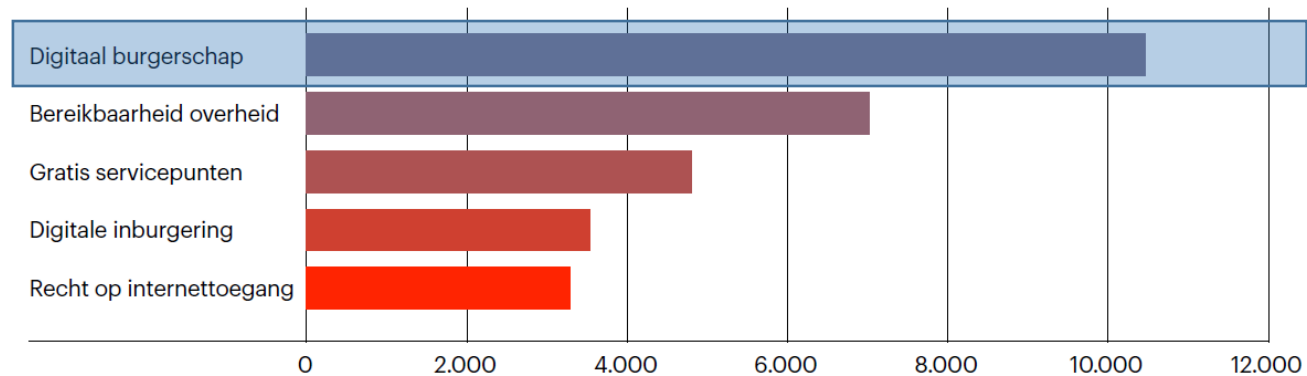
Nepnieuws

Advertenties

Meedoen

**Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek**

“Uit onze analyses blijkt dat jongeren vaker kiezen voor meer inzicht, terwijl ouderen vaker kiezen voor meer inspraak.”

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

18 t/m 25 jaar

1. Digitalisering
2. Online Privacy
3. Duurzaamheid
4. **Nepnieuws**
5. Veiligheid
6. Keuzevrijheid
7. Beïnvloeding
8. Europa
9. Massatoezicht
10. **Democratie**
11. Macht
12. Discriminatie
13. Overheid
14. Advertenties
15. Stemproces
16. Burger
17. Meedoen

36 t/m 49 jaar

1. Digitalisering
2. Online Privacy
3. Duurzaamheid
4. Veiligheid
5. Keuzevrijheid
6. **Nepnieuws**
7. **Democratie**
8. Beïnvloeding
9. Overheid
10. Burger
11. Europa
12. Massatoezicht
13. Macht
14. Discriminatie
15. Meedoen
16. Stemproces
17. Advertenties

68 t/m 75 jaar

1. **Democratie**
2. Veiligheid
3. Duurzaamheid
4. Digitalisering
5. Burger
6. Keuzevrijheid
7. Online Privacy
8. Europa
9. **Nepnieuws**
10. Overheid
11. Beïnvloeding
12. Discriminatie
13. Meedoen
14. Macht
15. Massatoezicht
16. Stemproces
17. Advertenties

De participatie-elite: politiek actieve burgers zijn voornamelijk welgesteld, wit, man, van middelbare leeftijd, en hoogopgeleid.

____ Tom van der Meer (2018)

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

Voor veel jongeren is democratie een vaag begrip

Een les burgerschap aan de Mavo Roermond. Beeld Laurens Eggen

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

De helft van de tweedeklassers staat onverschillig tegenover de democratie. De kenniskloof tussen vwo'ers en vmbo'ers is verontrustend, vinden UvA-onderzoekers.

Voor veel jongeren is democratie een vaag begrip

Ten dele verklaren onderzoekers Laura Mulder en Paula Thijs de onbekendheid met democratie uit de abstractie van het begrip.

Kinderen zouden op deze leeftijd wellicht nog niet begrijpen wat democratie precies inhoudt, en de vragen dus ook niet goed

kunnen beantwoorden. “Een woord als politici, verwarden eersteklassers met politie”, vertelt Thijs. “Ook zou het kunnen dat zij gesprekken over maatschappelijke onderwerpen soms helemaal niet als dusdanig herkennen.”

Voor veel jongeren is democratie een vaag begrip

Ten dele verklaren onderzoekers Laura Mulder en Paula Thijs de onbekendheid met democratie uit de abstractie van het begrip. Kinderen zouden op deze leeftijd wellicht nog niet begrijpen wat democratie precies inhoudt, en de vragen dus ook niet goed kunnen beantwoorden. “Een woord als politici, verwarden eersteklassers met politie”, vertelt Thijs. “Ook zou het kunnen dat zij gesprekken over maatschappelijke onderwerpen soms helemaal niet als dusdanig herkennen.”

‘Disengaged with the parties, but engaged with the issues’

More people in this younger age group took part in a protest in 2016 than in any election year in the previous three decades.

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

#blackouttuesday

24.1M posts

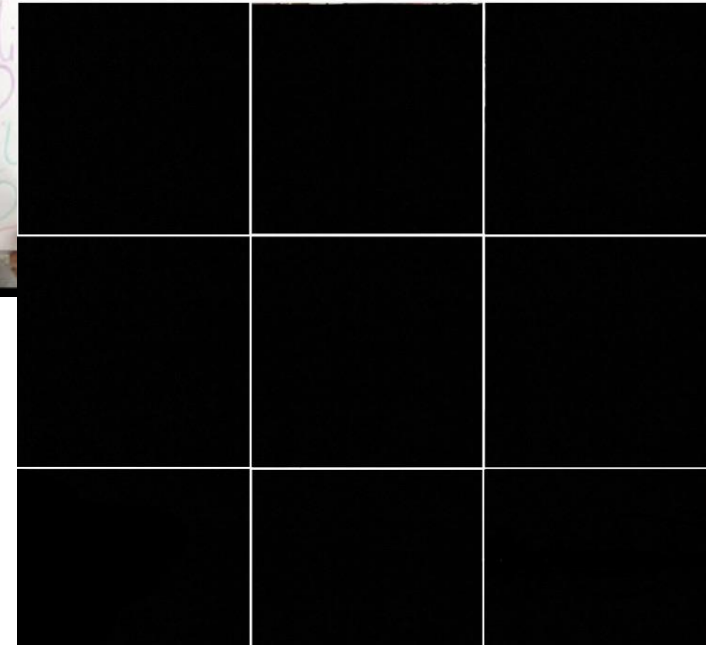
Follow

Related: #blackoutday2020 #justiceforgeorgefloyd

Top

Recent

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

The Political Pundits of TikTok

Teenagers are campaigning, debating, running fact checks and forming party-based coalitions (hype houses). One of them called it “cable news for young people.”

**There is a problem with youth participation,
the study reveals, but this problem is to do
with outdated institutional politics.**

— European Youth Forum, 2015

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

vTaiwan

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

AUDREY TANG

● DIGITAL MINISTER, TAIWAN

The free-software advocate—and Taiwan's first transgender government minister—is pushing for a “digital democracy” that would allow for things such as online participation in budget matters and petitions.

pol.is

AI powered
conversations

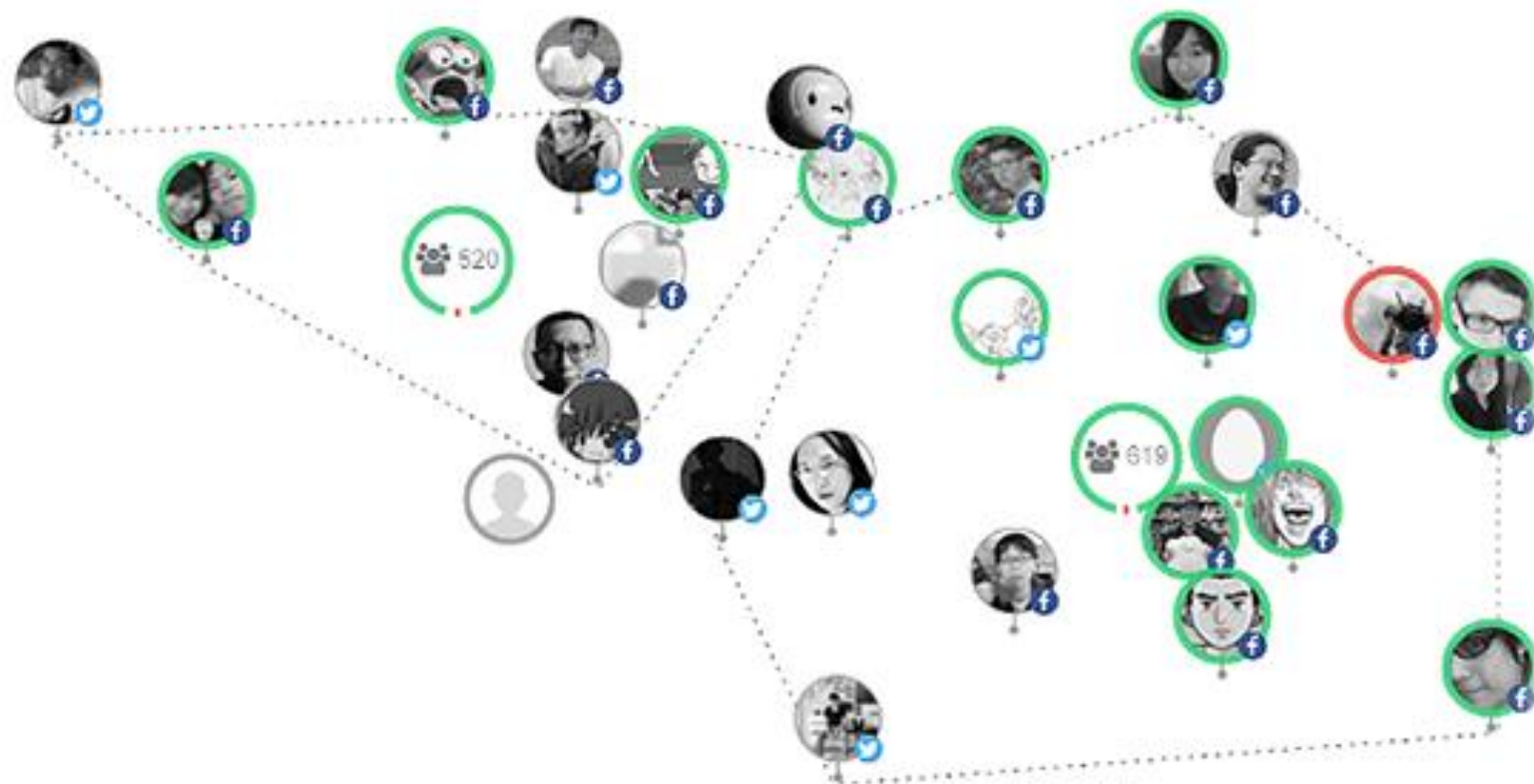

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

台灣， 我們再見！ #1000daysofUber

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

Opinion Group:

1

2

Majority Opinion

Anonymous

我覺得應該審核人員。乘客保障。駕駛權益都要兼顧。最重要還是安全第一

92% Agreed

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

‘One of the most important disruptions will be the people realizing that collective intelligence is not only good for discovering and defining social problems, but also for developing and delivering solutions as well.’⁷

Digitale middelen kunnen de democratie redden, als de overheid de burger maar vertrouwt

In het boek *Alive and Clicking* laat Rudy van Belkom zien hoe digitale technologieën een bijdrage kunnen leveren aan het revitaliseren van de democratie. Beeld Fadi Nadrous

De digitalisering biedt veel kansen om de democratie te versterken. Maar dan moet de overheid wel eerst haar wantrouwen richting de burger afschudden, zegt toekomstonderzoeker Rudy van Belkom.

En dat wantrouwen zien we terug in de manier waarop de overheid digitale middelen inzet?

“Er zit een zekere datagedreven neiging in de overheid, vaak met als doel misbruik van wet- en regelgeving te voorkomen. Regelmatig ziet de overheid de burger in eerste instantie als verdachte, en digitale middelen worden ingezet om iemand op een fout te betrappen. Door een gebrek aan aandacht en kennis worden die middelen bovendien ingezet zonder alle consequenties te overzien.”

Voorwaarden digitale participatie

De hamvraag is natuurlijk hoe we de (digitale) democratie inclusiever en rechtvaardiger maken. Van Belkom sluit zijn boek af met acht aanbevelingen.

- **1: Neem onvrede serieus.** Want ruimte voor kritiek op de macht is een van de voorwaarden voor een gezonde democratie.
- **2: Heb vertrouwen in de burger** en wees als overheid transparant.
- **3: Laat Big Tech erbuiten**, zodat uitkomsten het publieke belang dienen en dat opgehaalde data geen inkomstenbron worden.
- **4: Zorg voor formele inbedding**, want vrijblijvend met de uitkomsten omgaan is *killing* voor de motivatie van inwoners.
- **5: Richt participatie in als proces**, zodat inwoners zowel aan het begin als het eind van besluitvormingsproces kunnen meedoen.
- **6: Maak van inclusiviteit de norm.** Stem technologie dus af op de wensen van de gebruiker, in plaats van dat de gebruiker zich moet voegen naar de mogelijkheden van de technologie.
- **7: Vertrouw niet blind op technologie**, zodat ook mensen kunnen participeren die niet online kunnen of willen meedoen.
- **8: Wees onvolmaakt.** Timmer dus niet van tevoren je plannen dicht maar werk samen plannen uit.

ALIVE

Er is hoop voor de democratie

AND CLICKING

Rudy van Belkom

bot uitgevers

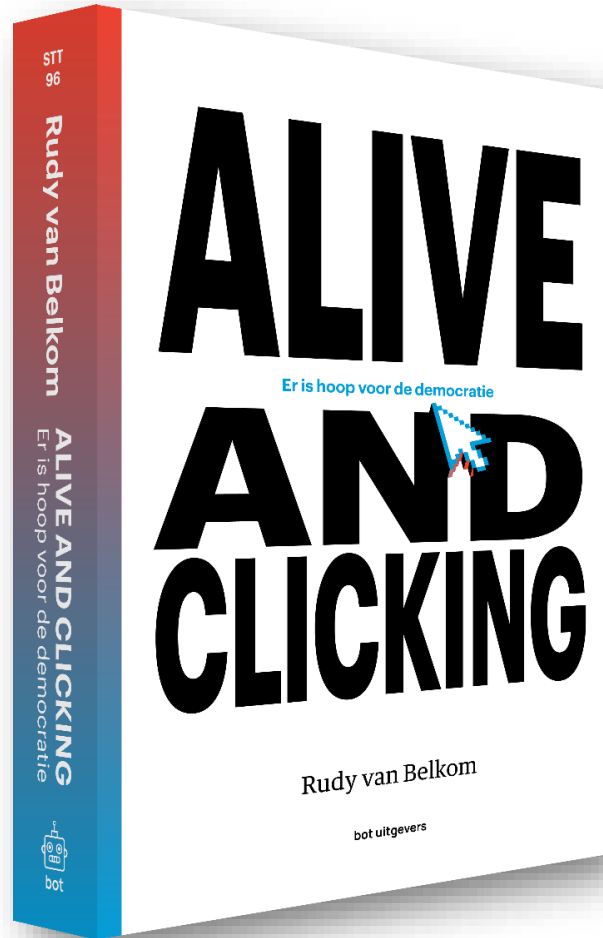
115
96

Rudy van Belkom

ALIVE AND CLICKING
Er is hoop voor de democratie

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

Hoop vs Optimisme

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

ALIVE Er is hoop voor de democratie AND CLICKING

Rudy van Belkom

bot uitgevers

Deel 1: Verkeert de democratie in crisis?

Deel 2: Maakt technologie de democratie kapot?

Deel 3: Zijn jongeren apathisch en ongeïnteresseerd in de democratie?

Deel 4: Zijn er kansen voor een digitale democratie?

Deel 5: Hoe ziet de toekomst van de digitale democratie eruit?

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

10!

Het internet: een vloek of een zegen?

Rudy van Belkom
Maatschappijleer
1999

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

VRAGEN?

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek